IV. ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

УДК 336.711.65:330.131.7

РИЗИК-ОРІЄНТОВАНИЙ НАГЛЯД У СИСТЕМІ ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ

С. Б. ЄГОРИЧЕВА, доктор економічних наук, професор
(Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі»)

Анотація. Мета *статті полягає у визначенні сутності та змісту ризик-орієнтованого нагляду за діяльністю суб'єктів первинного фінансового моніторингу (СПФМ), що має здійснюватися в системі протидії відмиванню коштів і фінансуванню тероризму.* ***Методика дослідження.*** *Під час проведення дослідження використано діалектичний підхід, методи структурно-логічного аналізу, порівняння, систематизації та узагальнення.* ***Результати.*** *З'ясовані інституційні підвалини здійснення ризик-орієнтованого нагляду в системі фінансового моніторингу. Охарактеризовано зміст і виявлено переваги такого нагляду, запропоновано послідовність його здійснення та напрями оцінювання ризик-профілю фінансової установи.* ***Практична значущість результатів дослідження.*** *Розроблені у статті пропозиції спрямовані на підвищення ефективності функціонування системи фінансового моніторингу в Україні. Вони можуть бути використані в діяльності суб'єктів державного фінансового моніторингу, зокрема регуляторів певних секторів фінансового ринку.*

Ключові слова: *фінансовий моніторинг, ризик-орієнтований нагляд, наглядові органи, оцінка ризиків, ризик-профіль, управління ризиками.*

Постановка проблеми в загальному вигляді та зв'язок із найважливішими науковими чи практичними завданнями. В умовах орієнтації України на євроінтеграційні процеси особливої актуальності набуває проблема стабілізації та детінізації вітчизняної економіки, підвищення рівня фінансової безпеки. Одним із напрямів її вирішення є вдосконалення системи запобігання та протидії легалізації злочинних доходів, фінансуванню тероризму та розповсюдженню зброї масового знищення, яка в нашій країні отримала назву фінансового моніторингу. Система фінансового моніторингу є динамічною, вона постійно збагачується новими елементами та методами роботи, застосування яких вимагається міжнародними документами в цій сфері, насамперед, Рекомендаціями FATF (Групи з розробки фінансових заходів боротьби з відмиванням коштів). Останнім часом особлива увага приділяється підходу, заснованому на оцінці ризиків, який повинен реалізовуватися на всіх рівнях системи – від держави до суб'єктів первинного фінансового моніторингу (СПФМ).

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемам організації фінансового моніторингу, його ролі в забезпеченні стабільності фінансової системи та загальнодержавної

безпеки присвячені праці таких авторів, як О. М. Бережний, Н. М. Внукова, С. О. Дмитров, А. В. Єжов, В. В. Коваленко, Л. Л. Лазебник, О. В. Меренкова, Т. А. Медвідь, В. А. Предборський, О. В. Чижов та ін. У цих роботах увага приділяється і діяльності суб'єктів державного фінансового моніторингу – регуляторів певних секторів фінансового ринку, які здійснюють пруденційний нагляд.

Слід зазначити, що питання організації нагляду за діяльністю фінансових установ в Україні останнім часом суттєво актуалізувалися у зв'язку з необхідністю створення механізму попередження розгортання кризових явищ у фінансовому секторі й обговоренням можливостей і перспектив створення мегарегулятора. Значний внесок у дослідження цих проблем зробили такі науковці, як О. І. Барановський, Ж. М. Довгань, І. І. Д'яконова, О. П. Зарудька, О. І. Кірєєв, В. М. Кремень, В. І. Міщенко, С. В. Науменкова, Н. Р. Швець, І. О. Школьник та ін. Проте, поки що практично відсутні роботи, у яких би поглиблено аналізувалися сучасні особливості здійснення нагляду у сфері протидії легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму.

Формування цілей статті (постановка завдання). Метою статті є визначення сутності та змісту ризик-орієнтованого нагляду за діяльністю СПФМ, що має здійснюватися в системі фінансового моніторингу.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Напрями діяльності та обов'язки всіх суб'єктів фінансового моніторингу визначаються законодавчими актами України й іншими нормативно-правовими документами, які, у свою чергу, базуються на положеннях міжнародних документів у сфері протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму (ПВК/ФТ), насамперед, Рекомендаціях FATF. Остання редакція цих Рекомендацій, прийнята в лютому 2012 р. [1], поряд з іншими суттєвими новаціями передбачає застосування підходу, що ґрунтується на оцінці ризиків відмивання коштів та фінансування тероризму. Надзвичайна важливість такого підходу підкреслюється тим, що він сформульований саме в першій рекомендації.

Варто наголосити, що розробка основ підходу до організації ПВК/ФТ на основі оцінки ризиків розпочалася під егідою FATF ще у 2005 р., результатом чого стало оприлюднення у 2007 р. відповідного Керівництва [2]. Згідно із зазначеним підходом, країни повинні визначити, оцінити та зрозуміти ризики відмивання коштів і фінансування тероризму, з якими вони стикаються, а потім вживати відповідних заходів для зниження цих ризиків. Підхід, що ґрунтується на оцінці ризиків, дозволяє країнам у рамках вимог FATF прийняти більш гнучкий комплекс заходів для того, щоб ефективніше зосередити свої ресурси й реалізовувати попереджувальні дії, які відповідають характеру ризиків. Важливим моментом є те, що ресурси мають спрямовуватися відповідно до пріоритетів так, щоб найбільшим ризикам була приділена найбільша увага.

Утім, якщо підхід, заснований на оцінці ризику, застосовується непослідовно або частково, це робить систему вразливою до зловживань, що може призвести навіть до гірших результатів, порівнюючи з використанням альтернативних директивних методів. Світова практика свідчить, що використання методик оцінки ризиків є непростою, затратною справою й передбачає, серед іншого, отримання достовірної та актуальної інформації, наявності у фінансових установ і наглядових органів достатніх ресурсів, компетенцій та досвіду для того, щоб оцінити цю інформацію, а також достатніх можливостей, аби мінімізувати виявлені ризики [3, с. 55].

З тексту першої рекомендації FATF випливає, що ризик-орієнтований підхід повинен застосовуватися, насамперед, на національному рівні (здійснення «національної оцінки ризиків»), а також безпосередньо фінансовими установами й визначеними нефінансовими установами та професіями, тобто суб'єктами первинного фінансового моніторингу. Проте рекомендація 26 прямо вказує на те, що до фінансових установ необхідно застосовувати регуляторні та наглядові заходи в такому порядку, як це здійснюється для цілей боротьби з відмиванням доходів і фінансуванням тероризму, а також зважаючи на ризик відмивання коштів або фінансування тероризму у відповідному секторі [1].

Проте зазначене положення ще не повною мірою знайшло відображення у вітчизняному законодавстві, а отже, і у практиці діяльності регуляторів окремих секторів фінансового ринку. Якщо національній оцінці ризиків у

Законі України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» присвячений окремий розділ VI, обов'язки СПФМ щодо оцінки й управління ризиками та відповідні механізми розкриваються в декількох пунктах ст. 6, то здійснення суб'єктами державного фінансового моніторингу регулювання та нагляду з урахуванням оцінки ризиків лише згадується як одне з їх повноважень (п. 3 частини другої ст. 14 Закону) [4]. Це стало причиною того, що деякі науковці ризик-орієнтований підхід до здійснення фінансового моніторингу пов'язують тільки з мікрорівнем – діяльністю суб'єктів первинного фінансового моніторингу [5, с. 219].

Беручи до уваги загальноєвропейські документи у сфері ПВК/ФТ, зокрема нову, Четверту, Директиву Європейського Союзу із протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму (Директива ЄС 2015/849 від 20 травня 2015 р.), слід відзначити наявність у ній ґрунтовних вимог до державних регуляторів із точки зору організації ризик-орієнтованого нагляду. Так, ст. 48 передбачає обов'язок держав-членів ЄС забезпечити, щоб під час застосування підходу, заснованого на оцінці ризиків, наглядові органи:

– мали чітке розуміння ризиків відмивання коштів та фінансування тероризму, присутніх у відповідній країні;

– мали безпосередній та дистанційний доступ до всієї необхідної інформації щодо специфічних національних та міжнародних ризиків, пов'язаних із клієнтами, продуктами й послугами зобов'язаних суб'єктів, тобто суб'єктів первинного фінансового моніторингу;

– визначали періодичність і масштаби виїзного та дистанційного нагляду, ґрунтуючись на профілі ризику зобов'язаних суб'єктів і ризиків відмивання коштів та фінансування тероризму в певній державі-члені.

Оцінка профілю ризику зобов'язаних суб'єктів, у тому числі ризиків недодержання вимог законодавства (англ. *non-compliance*), має переглядатися як періодично, так і у випадках значних подій або змін у їх керівництві й діяльності. При цьому наглядові органи повинні враховувати достатність і реалізацію їх внутрішніх політик, засобів контролю та процедур [6]. Отже, ця оцінка не може бути статичною, вона змінюватиметься залежно від розвитку подій та виникнення загроз. Одночасно під час її здійснення суб'єкти нагляду повинні брати до уваги обсяг свободи дій, який суб'єкти первинного фінансового моніторингу мають під час використання у своєї діяльності підходу, основаного на оцінці ризику.

У рамках імплементації в національне законодавство та практику реалізації фінансового моніторингу положень Директиви ЄС 2015/849 відповідні вимоги щодо ризик-орієнтованого нагляду були включені до Стратегії розвитку системи запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму й розповсюдженню зброї масового знищення на період до 2020 року [7] та плану відповідних заходів на 2016 рік, затверджених Кабінетом Міністрів України [8]. У цих документах наголошується на необхідності підвищення ефективності регулювання і нагляду за СПФМ з урахуванням оцінки ризиків на основі затверджених суб'єктами державного фінансового моніторингу критеріїв.

Нагляд, який ґрунтується на оцінці ризиків, передбачає, що інтенсивність і частота проведення інспекційних заходів залежать від результатів оцінювання ризиків відмивання коштів та фінансування тероризму, притаманних певним фінансовим установам. Отже, він є гнучким і пропорційним, дозволяє застосовувати різні підходи до різних груп СПФМ, виділених за рівнем ризиків.

Ризик-орієнтований нагляд у сфері ПВК/ФТ базується на процесному підході, коли об'єктом оцінювання стає не просто виконання формальних вимог щодо організації фінансового моніторингу, а ефективність управління ризиками, пов'язаними з відмиванням коштів та фінансуванням тероризму, відповідний ризик-профіль конкретної фінансової установи й тенденції його зміни. При цьому ризик-профіль розуміється як структурований опис основних сфер виникнення ризику та індикаторів його вимірювання.

Одночасно наглядові органи повинні розмежовувати величину ризиків і якість управління ними. Високий рівень ризику клієнтів або операцій не завжди є безпосередньою загрозою для діяльності фінансової установи за

умови належної якості внутрішньої системи ризик-менеджменту. Як зазначається в Керівництві [2], мета наглядача полягає не в забороні діяльності з високим рівнем ризику, а в переконанні в тому, що фінансові установи адекватно та ефективно запровадили відповідні стратегії мінімізації ризику.

Отже, ризик-орієнтований нагляд є безперервним і циклічним процесом, який включає чотири етапи:

– ідентифікацію чинників ризику, що притаманні об'єкту нагляду у сфері ПВК/ФТ, на основі аналізу широкого спектра інформації;

– оцінювання ризику з винесенням професійного (вмотивованого) судження, тобто деталізованого висновку відповідальної особи наглядового органу щодо всіх факторів, що визначають притаманний фінансовій установі ризик, і можливостей його зниження;

– розподіл наглядових ресурсів, що базується на оцінці ризиків і включає визначення спрямованості, глибини, тривалості й періодичності інспектування та дистанційного нагляду, а також потреби в персоналі належної кваліфікації;

– моніторинг і перегляд оцінок для забезпечення співмірності нагляду поточній ситуації.

Для реалізації такого підходу наглядові органи мають сформувати відповідні моделі діяльності, які включають цілісний набір процедур, процесів, механізмів і засобів, що дозволяє їм реалізовувати свої повноваження відповідно до виявлених ризиків. Ефективність зазначених моделей постійно аналізується з використанням широкого кола таких інструментів, як професійна експертиза, самооцінка, вибіркове тестування, з урахуванням відомостей про кращі міжнародні практики.

Проведення ризик-орієнтованого нагляду об'єктивно повинно базуватися на вивченні значних обсягів інформації, що стосується, насамперед, результатів національної оцінки ризиків, особливостей певного сектора фінансового ринку, які обумовлюють потенційні його слабкості у сфері ПВК/ФТ, тенденцій та типологій відмивання коштів і фінансування тероризму, які оприлюднюють міжнародні організації й національні спеціальні компетентні органи, у тому числі й вітчизняні. Відомості про безпосередній об'єкт нагляду мають, зокрема, містити: структуру власності та корпоративну структуру, оскільки різним структурним одиницям може бути притаманний різний рівень ризику; обсяги бізнесу та його місце в певному сегменті фінансового ринку, що дозволить визначити рівень його системної важливості; види діяльності, їх географічний масштаб і канали надання фінансових послуг; якість корпоративного управління й корпоративну культуру, ділову репутацію, досвід і кваліфікацію власників та вищих менеджерів; організацію внутрішньої системи фінансового моніторингу з урахуванням оцінки ризиків, результати аудиторських та попередніх інспекційних перевірок.

Оцінювання загального ризику діяльності фінансової установи доцільно проводити за двома напрямами: визначення рівня внутрішньо притаманних їй ризиків у сфері ПВК/ФТ та оцінка якості системи ризик-менеджменту. У свою чергу, властиві фінансовій установі ризики складаються з ризику її використання для легалізації злочинних доходів та фінансування тероризму, рівень якого, як відомо, залежить від ризику клієнтів, географічного ризику й ризику продуктів (послуг), а також ризику порушення нею законодавства у сфері фінансового моніторингу. Серед факторів останнього доцільно відзначити слабкість внутрішньої системи фінансового моніторингу, недотримання його вимог і процедур, недостатню кваліфікацію персоналу, можливість його залучення у процеси відмивання коштів, а також чинники, пов'язані з керівництвом фінансової установи.

Висновки із зазначених проблем і перспективи подальших досліджень у поданому напрямку. Отже, здійснення ризик-орієнтованого нагляду в системі фінансового моніторингу є вимогою міжнародних документів, відповідає загальним тенденціям трансформації наглядових функцій регуляторів фінансових ринків та євроінтеграційному вектору розвитку України. Він дозволяє зосередити наглядові ресурси, що в нашій країні об'єктивно є достатньо обмеженими, на контролі за діяльністю СПФМ, які за певними критеріями є більш уразливими для використання з метою відмивання злочинних коштів і фінансування тероризму. У цьому виявляється гнучкість, пропорційність та ефективність такого нагляду.

Перспективи подальших досліджень полягають в обґрунтуванні відповідних моделей

наглядової діяльності та створенні комплексних систем показників для оцінювання ризиків різних груп суб'єктів первинного фінансового моніторингу.

ЛІТЕРАТУРА

1. International Standards on Combating Money Laundering and the Financing of Terrorism & Proliferation [Електронний ресурс] : The FATF Recommendations. February 2012. – Режим доступу: http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/ recommendations/pdfs/FATF_Recommendations.pdf (дата звернення: 6.05.2016). – Назва з екрана.

2. Guidance on the Risk-Based Approach to Combating Money Laundering and Terrorist Financing [Електронний ресурс]: High Level Principles and Procedures. June 2007. – Режим доступу: http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/High%20Level%20Principles%20and%20Procedures.pdf (дата звернення: 12.05.2016). – Назва з екрана.

3. Гринберг Т. Политически значимые лица. Руководство для банков по предотвращению финансовых злоупотреблений / Т. Гринберг, Л. Грей, Д. Шанц. – Москва : Альпина Паблишер, 2012. – 185 с.

4. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення [Електронний ресурс] : Закон України : прийнятий 14 жовт. 2014 року № 1702-VII. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/ 1702-18/ page5 (дата звернення: 6.05.2016). – Назва з екрана.

5. Гаєвський І. М. Ризик-орієнтований підхід у сфері боротьби з відмиванням коштів: термінологічний аналіз / І. М. Гаєвський // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. – 2015. – № 1. – С. 213–220.

6. Directive (EU) 2015/849 of the European Parliament and of the Council of 20 May 2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32015L0849 (дата звернення: 6.05.2016). – Назва з екрана.

7. Стратегія розвитку системи запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення на період до 2020 року [Електронний ресурс] : схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1407- р. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1407-2015-%D1%80 (дата звернення: 10.05.2016). – Назва з екрана.

8. План заходів на 2016 рік із запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення [Електронний ресурс] : затв. Постановою Кабінету Міністрів України і Національного банку України від 11 лютого 2016 р. № 103. – Режим доступу: http:// zakon5.rada.gov.ua/laws/show/103-2016-%D0%BF (дата звернення: 10.05.2016). – Назва з екрана.

REFERENCES

1. International Standards on Combating Money Laundering and the Financing of Terrorism & Proliferation: The FATF Recommendations. February2012.*http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/recommendations/pdfs/FATF_Recommendations.pdf*. Retrieved from http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/recommendations/pdfs/FATF_Recommendations.pdf (accessed 6 May 2016).

2. Guidance on the Risk-Based Approach to Combating Money Laundering and Terrorist Financing: High Level Principles and Procedures. June 2007. *http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/High%20Level%20 Principles%20and%20Procedures.pdf*. Retrieved from http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/High%20Level%20Principles%20and%20Procedures.pdf (accessed 12 May 2016).

3. Grinberg, T., Grey, L. & Shants, D. (2012). *Politicheski znachimyie litsa. Rukovodstvo dlya bankov po predotvrascheniyu finansovyih zloupotrebleniy [Politically Exposed Persons. Guide for the Banks to Prevent Financial Abuse]*. Moscow: Alpina Pablisher [in Russian].

4. Zakon Ukrainy «Pro zapobihannia ta protydiiu lehalizatsii (vidmyvanniu) dokhodiv, oderzhanykh zlochynnym shliakhom, finansuvanniu teroryzmu ta finansuvanniu rozpovsiudzhennia zbroi masovoho znyshchennia»: pryiniatyi 14 zhovt. 2014 roku № 1702-VII [Law of Ukraine on prevention of legalization (laundering) of proceeds from crime, terrorist financing and the financing of proliferation of weapons of mass destruction from October 14 2014, № 1702-VII]. Retrieved from http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1702-18/page5 (accessed 6 May 2016) [in Ukrainian].

5. Haievskyi, I. M. (2015). Ryzyk-oriientovanyi pidkhid u sferi borotby z vidmyvanniam koshtiv: terminolohichnyi analiz [The risk-based approach in the sphere of fight against money laundering: terminological analysis]. *Naukovyi visnyk Dnipropetrovskoho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav – Scientific Bulletin of Dnipropetrovsk National University of Internal Affairs,* (1), (pp. 213-220) [in Ukrainian].

6. Directive (EU) 2015/849 of the European Parliament and of the Council of 20 May 2015. *http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32015L0849.* Retrieved from http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex% 3A32015L0849 (accessed 6 May 2016).

7. Stratehiia rozvytku systemy zapobihannia ta protydii lehalizatsii (vidmyvanniu) dokhodiv, oderzhanykh zlochynnym shliakhom, finansuvanniu teroryzmu ta finansuvanniu rozpovsiudzhennia zbroi masovoho znyshchennia na period do 2020 roku : skhvalena rozporiadzhenniam Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 30 hrudnia 2015 r. № 1407-r. [Strategy of development of prevention and counteraction to legalization (laundering) of proceeds from crime, terrorist financing and the financing of proliferation of weapons of mass destruction for the period 2020 from December 30 2015, № 1407-r]. Retrieved from http://zakon3.rada.gov.ua/ laws/show/1407-2015-%D1%80 (accessed 10 May 2016) [in Ukrainian].

8. Plan zakhodiv na 2016 rik iz zapobihannia ta protydii lehalizatsii (vidmyvanniu) dokhodiv, oderzhanykh zlochynnym shliakhom, finansuvanniu teroryzmu ta finansuvanniu rozpovsiudzhennia zbroi masovoho znyshchennia : zatv. postanovoiu Kabinetu Ministriv Ukrainy i Natsionalnoho banku Ukrainy vid 11 liutoho 2016 r. № 103 [Action Plan 2016 on prevention and counteraction to legalization (laundering) of proceeds from crime, terrorist financing and the financing of proliferation of weapons of mass destruction from February 11 2016 № 103]. Retrieved from http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/103-2016-%D0%BF (accessed 10 May 2016) [in Ukrainian].

С. Б. Егорычева**, доктор экономических наук, профессор (Высшее учебное заведение Укоопсоюза «Полтавский университет экономики и торговли»). **Риск-ориентированный надзор в системе финансового мониторинга.

***Аннотация**. **Цель** статьи заключается в определении сущности и содержании риск-ориентированного надзора за деятельностью субъектов первичного финансового мониторинга (СПФМ), который должен осуществляться в системе противодействия отмыванию денег и финансированию терроризма. **Методика исследования.** При проведении исследования использованы диалектический подход, методы структурно-логического анализа, сравнения, систематизации и обобщения. **Результаты.** Выяснены институциональные основы осуществления риск-ориентированного надзора в системе финансового мониторинга. Охарактеризовано содержание и выявлены преимущества такого надзора. Предложена последовательность его осуществления и направления оценки риск-профиля финансового учреждения. **Практическая значимость результатов исследования.** Разработанные в статье предложения направлены на повышение эффективности функционирования системы финансового мониторинга в Украине. Они могут быть использованы в деятельности субъектов государственного финансового мониторинга, в частности, регуляторов определенных секторов финансового рынка.*

Ключевые слова: *финансовый мониторинг, риск-ориентированный надзор, надзорные органы, оценка рисков, риск-профиль, управление рисками.*

S.Yehorycheva*, Doct. Econ. Sci, Prof. (Poltava University of Economics and Trade).* ***Risk-based supervision in financial monitoring system.***

Summary. The purpose *of the article is to determine the nature and content of risk-based supervision of entities of initial financial monitoring that should be in the system of combating money laundering and terrorist financing.* ***Methodology of research.*** *The study used dialectical approach, methods of structural and logical analysis, comparison, systematization and generalization.* ***Findings.*** *Institutional foundations of risk-based supervision implementing in the system of financial monitoring are clarified. The content of such supervision is described, and its advantages are discovered. The sequence of its implementation and the evaluation criteria of financial institution risk profile are proposed.* ***Practical value.*** *Proposals developed in the article are aimed at improving the system of financial monitoring in Ukraine. They can be used by the entities of state financial monitoring including regulators of certain sectors of the financial market.*

Keywords: *financial monitoring, risk-based supervision, supervisors, risk assessment, risk profile, risk management.*